

IMPACT
VLEESSECTOR
OP **LOKALE**
ECONOMIE

Michael Gore, gedelegeerd bestuurder FEBEV

Wouter Wytynck, adviseur dierlijke veredeling bij Boerenbond

Anneleen Vandewynckel, directeur Fenavian

De vleesindustrie speelt traditioneel een belangrijke rol in de Belgische economie. Samen met de rest van de landbouwindustrie vertegenwoordigt deze industrie ruim 5,3% van de totale export in ons land. **België is daarbij één van de leiders op vlak van vleesexport binnen de Europese Unie.** In 2020 voerde België in totaal 158.767 ton rundvlees uit. De export van varkensvlees blijft op lange termijn (t.o.v. 5 en 10 jaar geleden) stabiel en bedroeg in 2019 679.868 ton. **Ongeveer 90% van de export van Belgisch rundvlees en varkensvlees gaat naar landen binnen de Europese Unie,** maar ook buiten Europa wordt ons vlees sterk gesmaakt. Belgische vleesleveranciers leveren service en kwaliteit op maat, en dat wordt sterk geapprecieerd in de hele wereld. Ook de vleeswarenindustrie doet het goed: in 2019 goed voor maar liefst 890 miljoen euro¹.

In totaal werken bijna 145.000 mensen in de dierlijke sector, wat overeenkomt met ruim **3%** van de totale werkende bevolking. Dat aantal omvat indirect en direct tewerkgestelden. De **voedingssector** speelt een **essentiële rol** in de toekomstige **milieu- en energie-uitdagingen** en in de toenemende focus op de **korte keten**. Tenslotte is deze sector zeer nauw verweven met onze lokale cultuur en identiteit. We hebben een expertise in veeteelt en verwerking die meer dan duizend jaar teruggaat – en krijgen daar ook internationaal erkenning voor. De landbouwsector stelt bijna **95.000 mensen** tewerk. Hier neemt het aantal niet-familiale tewerkgestelden ook elk jaar toe. In de vleesverwerking zetten 180 bedrijven **dagelijks 6000 werknemers aan het werk**, en realiseren zo 2 miljard euro omzet^{2,3}.

¹ <https://www.vlaanderen.be/vlam/sites/default/files/publications/2020-05/Belgische%20export%20van%20vlees%202010-2019.pdf>

² Exportcijfers - Eurostat

³ Icon made by Freepik from www.flaticon.com

94% VAN DE BELGEN HEEFT VOORKEUR VOOR BELGISCH VLEES

Waarom?

milieu
vriendelijk

steunen van
lokale economie

GRASLANDEN IN VALLEIGEBIEDEN

Graslanden in valleigebieden kunnen en mogen niet (vaak door natuurbeperkingen) gebruikt worden voor iets anders.

De ideale oplossing, economisch gezien, is om op deze graslanden runderen te plaatsen.

€462
per
jaar

€146
per
jaar

VLEES VS. VIS

Vergelijking gemiddelde jaarlijkse uitgave aan vlees & vis per persoon.

EEN BELGISCH GEZIN
GEEFT PER JAAR
GEMIDDELD €1037
UIT AAN VLEES

WAAR KOPEN WE VLEES?

38%

GROTE
SUPERMARKT

18,7%

SLAGER &
SUPERETTES

15,7%

HARD
DISCOUNT

20%

BUURT
SUPERMARKT

WAAR ETEN WE VLEES EN GEVOGELTE?

Cijfers verschillen per verschillende types vlees.
Gemengd- en varkensvlees worden relatief vaak thuis gegeten.
Rundvlees wordt vaker op restaurant gegeten.

71%
thuis

12%
familie & vrienden

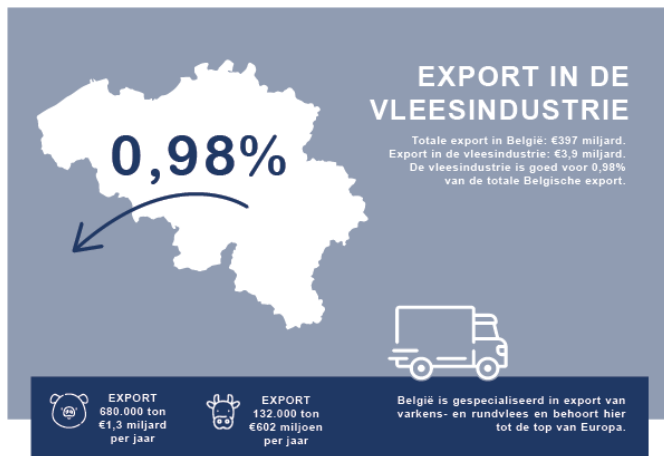
7%
horeca-zaken

5%
werk of school

6%
overige

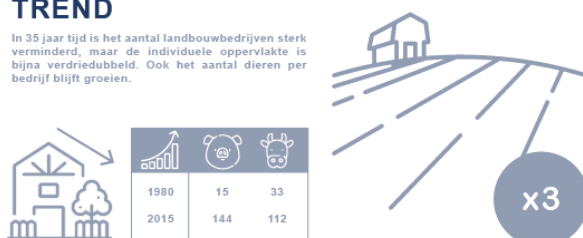

BELANGRIJKSTE 5 AFNEMERS

TREND

In 35 jaar tijd is het aantal landbouwbedrijven sterk verminderd, maar de individuele oppervlakte is bijna verdriedubbeld. Ook het aantal dieren per bedrijf blijft groeien.

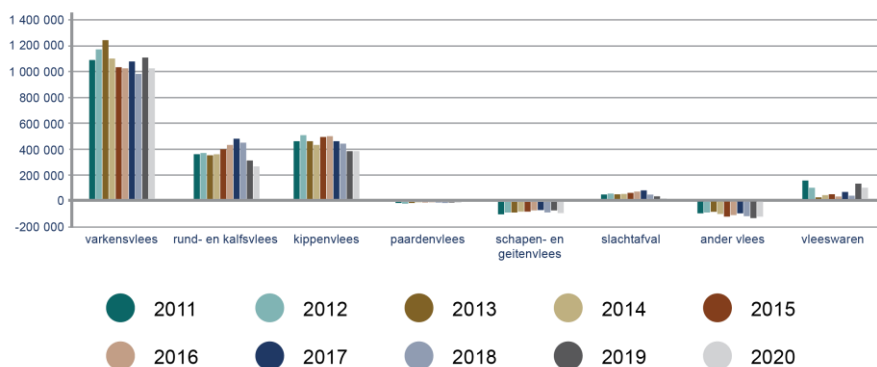

1.	HOEKSTEEN VAN DE ECONOMIE MET POSITIEVE HANDELSBALANS	10
2.	BELGIË, LEIDER OP VLAK VAN VLEESEXPORT IN EUROPA	11
	2.1 Export van Belgisch varkensvlees	11
	2.2 Export van Belgisch rundvlees	12
	2.3 Export van Belgische vleeswaren	13
3.	ENKELE BELANGRIJKE KERNCIJFERS OVER DE VLEESINDUSTRIE EN DE LANDBOUW	14
4.	NIEUWE EN ESSENTIËLE ROL VOOR VLEESSECTOR: KORTE VOEDSELKETEN - BETERE KWALITEIT EN HOGERE MARGES	15
5.	STEEDS MINDER SUBSIDIES	16
6.	ENKELE BELANGRIJKE UITDAGINGEN	17
	6.1 Import legt druk op lokale industrie	18
	6.2 Prijzen onder druk, de retailers zetten de toon	20

1. HOEKSTEEN VAN DE ECONOMIE MET POSITIEVE HANDELSBALANS

De Belgische vleessector is meer dan zelfvoorzienend. Voor nagenoeg alle vleessoorten wordt er meer geëxporteerd dan geïmporteerd, wat zorgt voor een positieve handelsbalans van de industrie in zijn geheel⁴. Het **vlees van bij ons** is erg **gewaardeerd** in het **buitenland** en staat voor een **sterke kwaliteit**⁵.

Evolutie Belgisch handelssaldo in waarde (in 1.000 euro) voor vlees

⁴ https://lv.vlaanderen.be/sites/default/files/attachments/20150831_focus_buitenlandse_handel_-_def.pdf

⁵ Sectorfiches – FOD Economie

2. BELGIË, LEIDER OP VLAK VAN VLEESEXPORT IN EUROPA

In 2019 bedroeg de totale Belgische export van de vleesindustrie 3,9 miljard op een totale export van 397 miljard euro⁶. De **vleesindustrie** is daarmee goed voor **0.98% van de totale Belgische export**.

BELGISCHE EXPORT VAN VLEES (in 1.000 euro)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Varkensvlees	1.170.503	1.207.827	1.330.595	1.383.575	1.246.556	1.170.730	1.178.197	1.266.193	1.156.618	1.311.921
Rund- en kalfsvlees	534.967	612.155	611.228	592.194	635.115	685.063	687.170	749.524	741.332	601.944
Kippenvlees	601.355	655.201	756.374	714.434	702.931	740.113	732.923	748.002	756.243	720.222
Paardenvlees	68.222	70.164	69.910	68.202	71.170	58.449	54.784	56.836	55.294	48.215
Schapen- en geitenvlees	132.358	108.737	78.405	76.187	85.557	98.850	103.317	113.125	110.798	97.932
Slachtafval	120.025	141.535	156.121	156.634	149.592	146.331	165.506	185.060	157.774	139.469
Ander vlees	129.478	146.792	153.875	158.871	151.197	139.562	142.348	151.682	135.349	113.394
Vleeswaren	724.865	764.957	784.677	754.773	748.551	784.968	795.716	840.768	846.046	890.580
TOTAAL	3.481.773	3.707.370	3.941.185	3.904.871	3.790.669	3.824.066	3.859.960	4.111.189	3.959.454	3.923.678

Bron: Eurostat + bewerkingen VLAM

De totale landbouw (dieren, dierlijke en plantaardige producten en vetten) neemt 5% van de Belgische uitvoer voor zijn rekening. Daar kunnen nog de 6,7% uitvoer van voedingsmiddelen, dranken en tabak bijgerekend worden. De landbouw voert daarmee zesmaal meer uit dan het aandeel in het bbp (bruto binnenlands product). Als ook de voedingsnijverheid meegerekend wordt, is dat zelfs twaalf keer zo veel⁷.

De Belgische vleessector is gespecialiseerd in varkens- en rundvlees, typische Belgische exportproducten. De Belgische vleesproducenten exporteren elk jaar zowat **776,629** ton varkensvlees en **151,601 (gemiddeld tussen 2010-2019)** ton rundvlees. Daarmee behoort België tot de absolute top van Europa⁸.

2.1 Export van Belgisch varkensvlees

België exporteerde in 2019 wereldwijd 679.868 ton vers en bevroren varkensvlees, goed voor een waarde van bijna 1,3 miljard euro. Vers en bevroren varkensvlees is vooral bestemd voor de Duitse en Poolse markt. Ze vertegenwoordigen respectievelijk 29% en 27% van de Belgische exportwaarde aan varkensvlees⁹.

Ook buiten Europa is het Belgisch varkensvlees geliefd, met als top-drie bestemmingen China; Japan en Zuid-Korea.

Naast de traditionelere stukken doen ook de **slachtafval** het erg goed. De export ervan steeg gestaag doorheen de jaren en bereikte in 2019 een volume van 170.829 ton, goed voor een omzet van **bijna 140 miljoen euro**. China en Hongkong staan hier op kop in de klantenlijst. Samen vertegenwoordigen ze 44% van de Belgische exportwaarde aan slachtafval¹⁰.

⁶ Grafiek - <https://www.vlaanderen.be/vlam/sites/default/files/publications/2020-05/Belgische%20export%20van%20vlees%202010-2019.pdf>

⁷ https://www.abh-ace.be/sites/default/files/News/Front_page_news/belgian_trade2019_v3.pdf

⁸ <https://www.vlaanderen.be/vlam/sites/default/files/publications/2020-05/Belgische%20export%20van%20vlees%202010-2019.pdf>

⁹ https://www.vlam.be/public/uploads/files/feiten_en_cijfers/vlees/Belgische_export_van_vlees_2008-2017.pdf

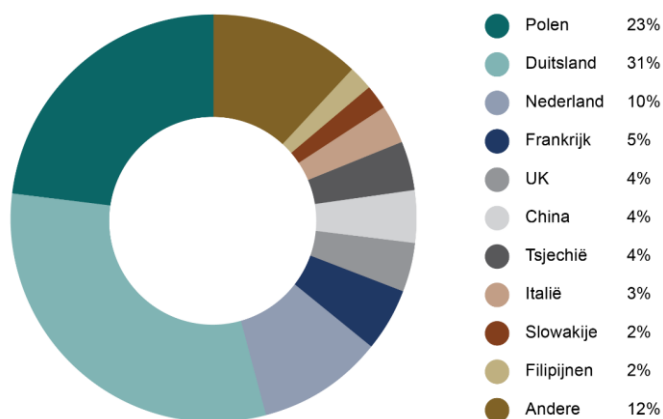
¹⁰ Exportcijfers - Eurostat

2.2 Export van Belgisch rundvlees

Ook Belgisch rundvlees is geliefd bij een breed internationaal publiek. De Belgische export ervan vertoont een **stijgende trend**, zowel in volume als in waarde. In 2019 exporteerde België in totaal **132.000** ton hoofdzakelijk kalfsvlees, goed voor 602 miljoen euro. Dit is een duidelijke stijging t.o.v. de 124.000 ton in 2010. De belangrijkste afnemers waren Frankrijk, Nederland, Duitsland en Polen.

Service, kwaliteit, versheid en een **hoog rendement** zijn de **troeven** van de **Belgische vleesleverancier**. Maatgesneden Belgisch vlees leent zich daarbij perfect tot de meest uiteenlopende productieprocessen.

De Belgische gespecialiseerde vleesveestapel bestaat hoofdzakelijk uit runderen van het Belgisch Wit-Blauw ras. Dat ras levert bijzonder vleesrijke karkassen met tegelijk mals en mager vlees, wat erg voordelig is naar rendement en CO²-uitstoot beperkt¹¹.

¹¹ https://www.vlam.be/public/uploads/files/feiten_en_cijfers/vlees/Belgische_export_van_vlees_2009-2018.pdf

Graph: https://www.vlam.be/public/uploads/files/feiten_en_cijfers/vlees/Export_varkensvlees.pdf

2.3 Export van Belgische vleeswaren

Vleeswaren zijn een belangrijk exportproduct. Binnen Europa stijgt de export, en ook derde landen waarderen de vakkennis & expertise uit ons land.

Zowel in varkensvlees als bijvoorbeeld de halalmarkt staan **onze bedrijven bekend** om hun **flexibiliteit, op maat gemaakte oplossingen, voedselveiligheid, traceerbaarheid** en **onderzoek & ontwikkeling**. Wetende dat de Belgische vleeswarenbedrijven voornamelijk met producten uit eigen land werken betekent dit een belangrijk element voor de hele sector¹².

BELGISCHE EXPORT VAN VLEESWAREN NAAR EN UIT DE EU (in euro)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
export EU	691.544.795	682.369.059	707.144.779	738.118.503	768.246.473	736.779.486	724.986.148	765.999.101	778.135.517	821.889.265
export 3e landen	16.4940.886	13.092.692	13.919.554	17.048.551	16.430.323	17.994.000	23.564.459	18.968.668	17.584.861	18.404.899

Bron: Eurostat

Onze belangrijkste exportlanden zijn¹³:

2017	export van Belgische vleeswaren naar:	waarde (euro)	2017	export van Belgische vleeswaren naar:	waarde (euro)
1	Nederland	333.334.388	1	Nieuw-Caledonië	3.207.862
2	Frankrijk	197.096.843	2	Rusland	2.089.016
3	Duitsland	96.684.179	3	Zwitserland	1.623.309
4	Verenigd Koninkrijk	69.037.145	4	Lebanon	1.423.931
5	Luxemburg	42.273.886	5	Ghana	1.124.122
6	Spanje	31.654.226	6	Saoedi-Arabië	1.017.886
7	Zweden	12.588.572	7	Congo DR	879.754
8	Denemarken	9.430.025	8	Verenigde Arabische Emiraten	781.227
9	Ierland	8.857.563	9	Japan	719.049
10	Italië	7.548.033	10	Katar	706.747

¹² Exportcijfers - Eurostat

¹³ https://www.vlam.be/public/uploads/files/feiten_en_cijfers/vlees/Export_vleeswaren_n.pdf

3. ENKELE BELANGRIJKE KERNCIJFERS OVER DE VLEESINDUSTRIE EN DE LANDBOUW

0,7% van het BBP

Het totale aandeel van de landbouw in de Belgische economie bedroeg in 2019 0,35% van het BBP. Ter vergelijking: in 1980 was dat nog 1,13%. In totaal gaat het om een bedrag van 2.393 miljard euro op een totaal van **443.46 miljard euro**¹⁴.

3% van de totale werkbevolking actief in de dierlijke sector

In België zijn zo'n **143.000 werknemers actief in de dierlijke sector**. Dat is ruim 3% procent van de totale werkende bevolking¹⁵. Sinds drie decennia is er bovendien een dubbele evolutie merkbaar bij de Belgische landbouwbedrijven: enerzijds is er een lichte stijging van het aantal werknemers per bedrijf (van 1,63 in 1980 tot 1,97 in 2013), anderzijds is er vooral een steeds belangrijker aandeel niet-familiale arbeidskrachten (van 3,9% in 1980 tot meer dan 20% in 2013)¹⁶.

In 35 jaar tijd is de totale oppervlakte van landbouwbedrijven sterk verminderd, de individuele oppervlakte bijna verdriedubbeld

Het aantal land- en tuinbouwbedrijven in België mag dan wel afnemen, de totale oppervlakte van alle bedrijven samen neemt echter veel minder snel af. De land- en tuinbouwbedrijven worden met andere woorden gemiddeld alsmat groter. In 35 jaar tijd is de gemiddelde oppervlakte van de bedrijven bijna verdriedubbeld, zowel in Vlaanderen (van 8,4 ha in 1980 tot 25,4 ha in 2015) als in Wallonië (van 20,8 ha tot 56,9 ha). Ook het aantal dieren per bedrijf blijft groeien. Gemiddeld zaten er op een Vlaams landbouwbedrijf in 1980 15 varkens. In 2000 waren dat er 79 en in 2015 al 144. Voor runderen is de evolutie gelijkaardig: van gemiddeld 33 in 1980 naar 112 in 2015¹⁷.

Het aantal dieren per bedrijf blijft groeien.

151 miljoen investeringen

In 2016 is er voor een totaal van 151,18 miljoen euro geïnvesteerd in bedrijven die actief zijn in de verwerking en conservering van vlees en in de vervaardiging van vleesproducten. De eerste twee kwartalen van 2017 waren nog eens goed voor een extra investering van 69,76 miljoen euro.

¹⁴ Cijfers directe tewerkstelling Statbel/EAK en indirecte tewerkstelling Federaal Planbureau

¹⁵ <https://www.fevia.be/nl/voedingsindustrie>

¹⁶ http://statbel.fgov.be/nl/binaries/NL_Kerncijfers%20landbouw_2016_Web_tcm325-279479.pdf

¹⁷ <http://www.vilt.be/gemiddeld-belgisch-landbouwbedrijf-is-415-ha-groot>

4. NIEUWE EN ESSENTIËLE ROL VOOR VLEESSECTOR: KORTE VOEDSELKETEN - BETERE KWALITEIT EN HOGERE MARGES

Een **kortere voedselketen** biedt antwoord op een aantal **toekomstige uitdagingen** waarmee de landbouwsector, maar ook specifiek de vleessector, wordt geconfronteerd. Onze eigen vleessector kan daar een perfect antwoord op bieden en doet dat ook resoluut. Ze biedt een antwoord op een drietal bezwaren van een groeiend aantal consumenten: de **geografische** afstand (duurzaamheid), de **sociale** afstand (geen voeling met producent) en de **economische** afstand (te veel schakels)¹⁸.

Centraal in de kortere keten staan transparantie en kwaliteit: het vlees is makkelijk **traceerbaar** waardoor iedereen perfect weet waar het vandaan komt en wat ermee gebeurd is. Bovendien is het vlees veel verser omdat het transport gevoelig wordt teruggedrongen door de nabijheid van de verschillende partijen. Die nabijheid zorgt ook voor een hechtere band tussen de producent en de consument – die meer voeling krijgt met de afkomst van het vlees.

Een **kortere voedselketen heeft positieve economische gevolgen** voor zowel de producent als de consument. De kortere keten zorgt voor heel wat **besparingen in het productieproces**: omdat het vlees veel dichterbij de eindbestemming geslacht wordt, kan er bespaard worden op zaken zoals **transport- en verpakkingskosten**. En doordat er minder spelers in de keten zitten, kan de producent hogere marges aanrekenen zonder dat de consument meer betaalt. Integendeel: doordat de consument veel **dichterbij de bron** koopt, doet ook hij een **financieel voordeel**.

De **consument beseft dat kiezen voor lokaal belangrijk is**: voor consumenten die specifiek kijken naar de oorsprong van het vlees, heeft 95% een duidelijke voorkeur voor Belgisch vlees. **Milieuvriendelijkheid** en het steunen van de **lokale economie** worden als argument gebruikt^{19,20}.

**95% van de Belgen heeft voorkeur
voor Belgisch vlees.**

¹⁸ http://www.vilt.be/Kansen_voor_de_korte_keten_in_Vlaanderen_Hoeveverkoop_als_duurzaam_alternatief

¹⁹ <https://www.freshfrombelgium.com/nl/sector/belgian-meat-office/news-detail/1411/hoe-ziet-de-belgische-vleesmarkt-er-uit>

²⁰ Icon made by Freepik from www.flaticon.com

5. STEEDS MINDER SUBSIDIES

Het federale niveau kent geen staatssteun toe aan professionele organisaties, noch aan producenten of verwerkers. Op regionaal niveau is dat wel het geval. Voor de hele sector ging het in 2016 om een **rechtstreekse steun** van 223,6 miljoen euro. Deze steun, afkomstig van het Europees Gemeenschappelijk landbouwbeleid, is meer dan **15% minder** dan vijf jaar geleden, toen het nog om 265,5 miljoen euro ging²¹.

²¹ Departement Landbouw en Visserij

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
bedrijfstoeslag	229,3	233,8	228,2	220,3	-	-
zoogkoeienpremie	28,6	28,1	27,3	26,9	22,6	21,8
slachtpremie kalveren	5,7	-	-	-	2,3	2,2
overige plantaardige premies	0,0	-	-	-	-	-
kwaliteitspremie	1,9	-	-	-	-	-
extra betaling na modulatie	-	-	-	-	-	-
groenbedekking	-	3,3	3,2	2,6	-	-
steun Pietrain	-	0,1	0,1	0,1	-	-
basisbetaling	-	-	-	-	135,2	129,6
vergroening	-	-	-	-	68,5	65,7
jonge landbouwers	-	-	-	-	4,0	3,7
herverdelingsbetaling*	-	-	-	-	0,7	0,7
TOTAAL	265,5	265,3	258,8	249,9	233,3	223,6

Ook een recent rapport van **Greenpeace**²² stelt dat het overgrote deel van het Europese budget naar **intensieve veehouderij** gaat. Dit is niet correct en werd zelfs door de **Europese commissie weerlegd**. Het totale bedrag aan vrijwillige gekoppelde steun die jaarlijks naar de dierlijke sectoren gaat (rundvlees, kalfsvlees, melk / zuivelproducten, schapen en geiten) bedraagt €3.185 miljard. Een compleet **ander cijfer** dan het € 28,5 miljard tot € 32,6 miljard dat Greenpeace in haar rapport aanhaalt²³.

In het laatste rapport van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid is ervoor gekozen om 10% (zoogkoeien) + 1% (slachtkalveren) gekoppelde steun te behouden. Dit is vooral met het oog op het ondersteunen van de lokale vleesproductie van witblauw op gesloten bedrijven (eigen kudde met moederdieren). Het is **belangrijk** te benadrukken dat het **overgrote deel van grasland** (=CO₂-sinke) ook bij deze bedrijven zit, onder de vorm van **graslanden in valleigebieden**. Het zijn **gronden die voor niets anders kunnen maar ook mogen gebruikt** worden, vaak omwille van natuurbependingen.

De overige steun aan landbouwers wordt verdeeld op basis van het gebruikte areaal grond per bedrijf. Dit gaat gepaard met heel wat vergroeningseisen. Deze steun komt ten goede aan de landbouwer die het perceel bewerkt.

6. ENKELE BELANGRIJKE UITDAGINGEN

De vleessector wil de aandacht vestigen op een aantal belangrijke uitdagingen waarmee zij geconfronteerd wordt en rekening moet houden opdat de toekomst van deze belangrijke industrie voor België kan gevrijwaard worden zoals hierboven beschreven.

²² <https://www.greenpeace.org/eu-unit/issues/nature-food/1803/feeding-problem-dangerous-intensification-animal-farming/>

²³ <https://www.euractiv.com/section/agriculture-food/news/eu-commission-farmers-fume-at-greenpeace-on-animal-farming-report/>

6.1 Import legt druk op lokale industrie

Het leeuwendeel van de Belgische import van vlees komt uit Nederland (39%), Frankrijk (19%), Duitsland (14%) en Groot-Brittannië (8%). Daarnaast wordt er ook vlees geïmporteerd uit Brazilië (kippenvlees), de Verenigde Staten (kalfs- en rundvlees), Denemarken (varkensvlees), Ierland, Argentinië (kalfs- en rundvlees), China (konijnenvlees) en Thailand (slachtafval).²⁴

BELGISCHE IMPORT VAN VLEES (in 1.000 euro)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Varkensvlees	107 520	118 757	126 784	160 381	139 789	141 965	138 244	154 291	188 478	167 003
Rund- en kalfsvlees	205 722	204 898	244 009	237 167	234 575	272 083	282 929	247 833	263 537	276 862
Kippenvlees	146 993	156 049	189 481	246 477	243 486	262 174	239 644	228 996	281 183	299 850
Paardenvlees	78 262	72 025	75 877	81 290	74 208	70 609	54 535	49 692	51 852	61 483
Schapen- en geitenvlees	217 865	215 452	214 257	168 712	165 619	169 351	184 445	179 001	186 080	201 775
Slachtafval	76 487	77 598	82 624	92 477	94 567	85 162	73 304	81 911	93 646	99 469
Ander vlees	231 234	236 934	243 716	242 792	241 997	253 650	261 139	254 641	248 112	246 513
Vleeswaren	542 192	548 765	590 224	683 939	729 026	703 611	735 551	763 985	768 832	788 434
TOTAAL	1 606 275	1 630 479	1 766 973	1 913 236	1 923 267	1 958 606	1 969 792	1 960 351	2 081 721	2 141 389

Bron: Eurostat + bewerkingen VLAM

²⁴ Graphiek - https://www.vlaanderen.be/vlam/sites/default/files/publications/Belgische_import_van_vlees_2009-2018.pdf

De Belgische vleessector wil ook waarschuwen voor het **effect van de hoge loonkosten**. Er is een duidelijke tendens zichtbaar waarbij er een toenemend aantal levende dieren uitgevoerd wordt vanuit België naar het buitenland (o.a. Duitsland en Nederland) om daar geslacht te worden. Dat is economisch interessanter omwille van de **lagere loonkosten**.

Nadat de slachting daar heeft plaatsgevonden, komt een groot deel van het vlees **opnieuw naar België** voor consumptie. **Die boemerang beweging is noch goed voor het dierenwelzijn** (omwille van het transport of gebrek aan regulering door een **minder streng wetgevend kader in het buitenland** en beperkte controle), noch voor de lokale economie (omdat er daardoor minder werk is voor de lokale Belgische slachterijen).

De Belgische vleesindustrie is één van sterkst geregleerde binnen Europa, en tevens een voorloper in het vastleggen van hoge standaarden. Dat betekent dat het product dat door onze industrie wordt afgeleverd op vlak van **kwaliteit** en **voedselveiligheid zeer hoog scoort**.

De Belgische vleesindustrie is één van sterkst geregleerde binnen Europa en een echte voorloper op het zetten van standaarden.

6.2 Prijzen onder druk, de retailers zetten de toon

Gemiddeld gezin besteedt jaarlijks € 1.037 aan vlees

Een Belgisch gezin geeft per jaar gemiddeld € 1 037 uit aan vlees²⁵. Dat komt overeen met een gemiddeld bedrag van € 462 per jaar per persoon. Voor vis en schaaldieren gaat het om € 329 voor het geheel van de huishoudens, oftewel € 146 per persoon per jaar.

Het **grootste deel van de consumenten koopt zijn vlees in één van de grote supermarkten** (Dis 1). Samen zijn zij goed voor 38% marktaandeel. De slager (inclusief superettes en de ambulante handel) heeft een kwart van de markt in handen. Hard discount is binnen vlees een kleinere speler maar heeft zijn marktaandeel in de voorbije acht jaar verdubbeld tot 15%. De buurtsupermarkten blijven schommelen rond een marktaandeel van 20,1%. Het is dus het overgrote deel van de retailers en de supermarkten die de prijs van het vlees bepalen. De laatste jaren is er veel discussie ontstaan over de echte prijs van het vlees. Hierover moet een grondig debat worden gevoerd met alle actoren die betrokken zijn in het proces.

Het overgrote deel van de retailers en de supermarkten bepalen de prijs van het vlees.

Consumptie: vooral thuis en in horeca²⁶

71% van de consumptie van vlees en gevogelte vindt thuis plaats. 12% vindt plaats bij familie en vrienden. Daarna volgen klassieke horecazaken (7%), werk of school (5%), en overige – feestzalen, recreatieparken, en Ikea-restaurants (6%).

De cijfers verschillen wel voor de verschillende types vlees. Vooral het gemengd vlees en varkensvlees worden relatief vaak thuis gegeten. Rundvlees wordt dan weer vaker op restaurant gegeten (15% van alle keren dat rundvlees gegeten wordt).

Tijdens de COVID-19 pandemie en de daarbij horende periodes van lockdown werd de thuisconsumptie duidelijk bevoorrecht ten opzichte van de horeca. 84% van de Belgische bevolking at een zelfbereide maaltijd op een gemiddelde dag tijdens de lockdown, ten opzichte van 71% vóór de lockdown.

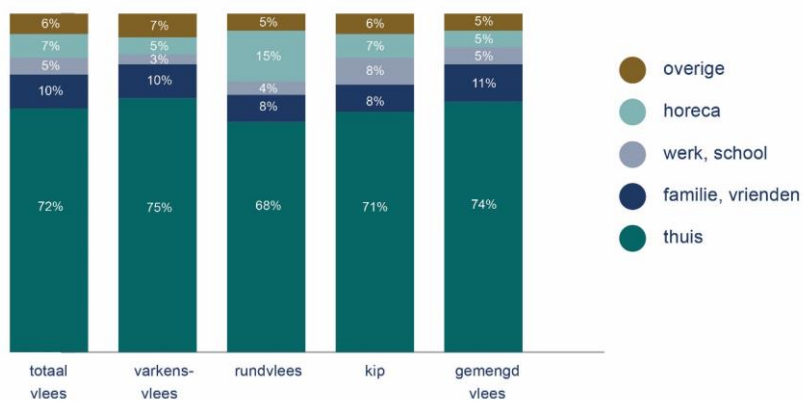
²⁵ <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/huishoudbudget>

Graph: https://www.vlam.be/public/uploads/files/feiten_en_cijfers/vlees/Thuisverbruik_van_vlees_in_Belgie_in_2017_DEF.pdf

²⁶ https://www.vlam.be/public/uploads/files/feiten_en_cijfers/vlees/Thuisverbruik_van_vlees_in_Belgie_in_2017_DEF.pdf

Graph: https://www.vlam.be/public/uploads/files/feiten_en_cijfers/vlees/Thuisverbruik_van_vlees_in_Belgie_in_2017_DEF.pdf

Consumptieplaatsen van vlees in België in 2017
(in % van de keren dat vlees gegeten werd)

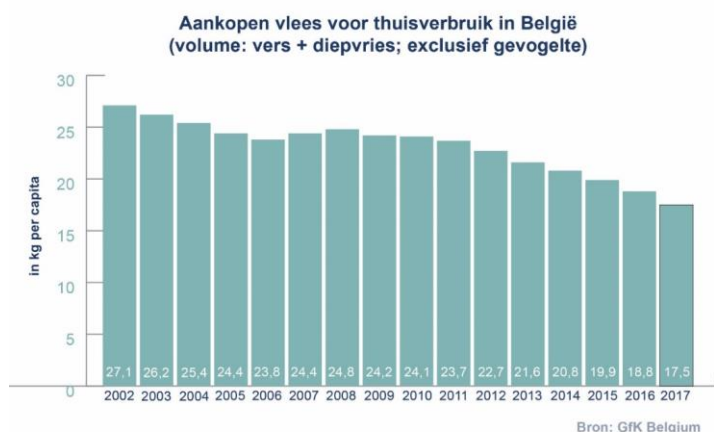

Consumptie in België in dalende lijn²⁷, maar in Europa stijgend

Hoewel de **Belg een echte vleeseter blijft**, wordt er in België de laatste jaren minder vlees gegeten. Het thuisverbruik van vlees, gevogelte en wild daalde van 35 kg per capita in 2008 tot 17,8 kg in 2016. Die daling komt vooral tot stand door een dalende aankoopfrequentie (van 63 keer per jaar in 2008 tot 53 keer per jaar in 2016).

In 2021 verklaarde 33% van de Belgen expliciet minder vlees te eten dan het jaar ervoor. 26% zegt te overwegen om in de toekomst nog te minderen²⁸. Opvallend is dat het **aantal vegetariërs niet significant toeneemt** en dat ook het **aantal dagelijkse vleeseters stabiel** blijft. Het zijn vooral de mensen uit de tussencategorie, de consumenten die eerder al vlees afwisselden met vleesvervangers, die dat nog vaker doen.

Toch eten de **Belgen op redelijk regelmatige basis vlees** in vergelijking met de rest van Europa. 51% van onze landgenoten eet **meer dan drie keer per week** vlees. Alleen bij de Nederlanders ligt dat gemiddelde hoger.

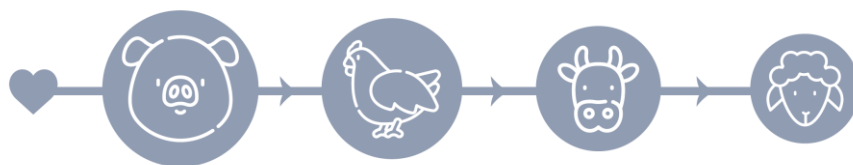

²⁷ https://www.vlam.be/public/uploads/files/feiten_en_cijfers/vlees/Thuisverbruik_van_vlees_in_Belgie_in_2017_DEF.pdf
Graph: https://www.vlam.be/public/uploads/files/feiten_en_cijfers/vlees/Thuisverbruik_van_vlees_in_Belgie_in_2017_DEF.pdf

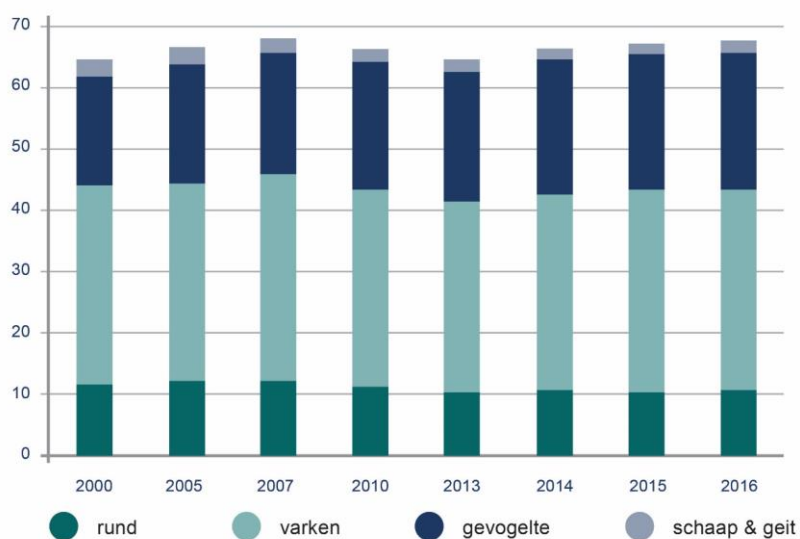
²⁸ Cijfers thuisverbruik vlees

In Europa ligt de trend echter geheel anders

De gemiddelde Europeaan eet blijkbaar **meer vlees** als het hem te koop wordt aangeboden **tegen lage prijzen**. De Europese Commissie (EC) denkt dat een ruime beschikbaarheid van vlees en, daarmee samenhangend, een lage prijs nog altijd de belangrijkste driver is voor vleesconsumptie op de interne markt. Varkensvlees blijft met voorsprong de meest geliefde vleessoort, gevolgd door kip. Pas daarna komt het duurdere rundvlees. Op afstand volgen schaap en geit²⁹.

Totale vleesconsumptie in de EU

Bron: DG Agriculture and Rural Development

²⁹ Icon made by Freepik from www.flaticon.com

Onderstaande statistiek toont de per capita vleesconsumptie in de 5 grootste landen van de Europese Unie tussen 2010 en 2020. **De EU verwacht dus dat de vleesconsumptie per capita enkel zal stijgen** in de volgende jaren terwijl die in de 5 grootste landen zal dalen³⁰. Het is belangrijk om dit in acht te nemen, aangezien België één van de leiders is op vlak van vleesexport binnen Europa.

Commented [FL(1): Dewelke?

België is één van de leiders op vlak van vleesexport binnen Europa.

³⁰ <https://www.statista.com/statistics/679528/per-capita-meat-consumption-european-union-eu/>